איגוד עמלי התורה
איגוד קהילות האברכים ירושלים

קהילות

איגוד עמלי התורה ירושלים

בס"ד ◆ גליון ג' ◆ אדר התש"פ ◆ 0799-444-971 ◆ a0799444971@gmail.com

מפי רבותינו

הגאון הגדול רבי אברהם סלים שליט"א, ראש ישיבת מאור התורה

מפני מה נתחייבו ישראל כליה

שאלו תלמידיו את רשב"י, מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה. א"ל אמרו אתם, אמרו לו מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אמר להם אם כן שבשושן יהרגו שבכל העולם כולו אל יהרגו, אמרו לו אמור אתה. אמר להם מפני שהשתחוו לצלם. אמרו לו וכי משוא פנים יש בדבר, אמר להם הם לא עשו אלא לפנים, אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים, והיינו דכתיב (איכה ג', ל"ג) 'כי לא עינה מליבו ויגה בני איש' (מגילה יב.).

וביאור דברי הגמ', דכיון שבלבם לא עבדו ע"ז, לא נענשו במיתה, אבל בכ"ז הגיעש אותם ד' במידת מה, והדבר מתבאר על פי דברי התוס' (ע"ז ג. ד"ה שלא השתחוו לצלם) שצלם זה לא היה ע"ז ממש. או ע"פ דברי הגמ' (סנהדרין סא:) שהעובד ע"ז מאהבה או מיראה פטור. והתוס' שם (ד"ה רבא) הקשו, הרי בע"ז הדין הוא שיהרג ואל יעבור, ותירצו דאע"פ כן אם עבר ולא נהרג, עבר רק על עשה של ונקדשתי, ועל עשה זה לא חייבים מיתה.

אמנם עדיין קשה, מה קושיית הגמ' וכי משוא פנים יש בדבר, והרי עשו תשובה, וכן צ"ע לטעמם של תלמידי רשב"י, שנתחייבו כליה משום שנהנו מסעודתו של אותו רשע, היה להם להקשות ג"כ, וכי משוא פנים יש בדבר, ואמאי הקשו כן רק לטעמו של רשב"י שנתחייבו כליה משום שעבדו ע"ז.

ונראה דאע"פ שעשו תשובה, אבל תשובתן לא היתה תשובה מאהבה אלא רק מיראה, ואף שגם תשובה מיראה מתקבלת, וכמש"כ הרמב"ם (פ"ב מהל' גירושין ה"י"ב) דאע"פ שגט בכפיה אינו גט, כל מקום שמן הדין חייב לגרש כופין אותו, כי יצרו תקפו שלא לעשות המצוה, וע"י הכפיה נכנע היצה"ר. אבל כך הוא רק בעבירות שבאות מכח התאוה, אבל על עבירה של כפירה לא מועילה כלל תשובה מיראה, דאינה כלום שהרי אינו מאמין, ולכן אם נתחייבו כליה מטעם שנהנו מסעודתו של אותו רשע, מועילה תשובה מיראה, אבל אם הטעם מפני שהשתחוו לצלם, לא תועילה התשובה מיראה, ולכן דווקא על טעמו של רשב"י הקשו, וכי משוא פנים יש בדבר. וע"ז תירץ רשב"י שהם עשו לפנים, ולא מתוך כפירה, ולכן הועילה תשובה אף מיראה.

ולפ"ז יש ליישב קושית הט"ז (או"ח סי' תר"ע סק"ג) שהביא דברי הלבוש, שכתב לבאר הטעם למה קבעו חז"ל בפורים סעודה, ואילו בחנוכה לא קבעו סעודה רק נרות, כי בפורים היתה הצלת נפשות, ובחנוכה לא היתה הצלת נפשות, כי היוונים לא בקשו נפשות רק את ההכנעה והעברת דת, וכתב הט"ז וז"ל, ואין זה נכון, דהא פירש רש"י בפרשת כי תצא דגדול המחטיא את האדם יותר מההורגו.

ולפי המתבאר ניחא, דמחטיא היינו במזיד, אבל בחנוכה היה מאונס, ואף שהדין הוא דיהרג ואל יעבור, אבל אם לא נהרג עבר רק על עשה של ונקדשתי בלבד, ואין בזה איבוד הגוף, ולכן תיקנו חז"ל נרות ולא סעודה. [אמנם לכאורה עצם קושית הט"ז לק"מ, דאע"פ שהמחטיאו יותר גרוע מההורגו, אבל שפיר אפשר לומר, שבנס על נפשות זכר לנס התקנה היא בנרות שמראות על הנפש, ובנס על הגוף, הזכר בגוף, והיינו בסעודה].

מצות משלוח מנות

אחת ממצות היום של פורים היא מצות משלוח מנות איש לרעהו ובטעם המצווה כתב בתרומת הדשן (סימן קי"א) דהוא לצורך סעודת פורים. ובמנות הלוי (אסתר ט', י"ט) כתב דטעם מצוה זו היא להרבות ריעות. וכמה בפק"מ יש בין שני טעמים אלו, האחת - אם שלח ולא קבל, דאם הטעם משום ריעות, יצא, ואם הטעם משום תוספת סעודה, לא יצא. וכן לאידך גיסא, באופן שאין המקבל יודע מי השולח, או אין השולח יודע מי המקבל, דלטעם ריעות ליכא, ולטעם תוספת איכא, וכן אם שלח אוכל שאינו מבושל, דאם הטעם משום ריעות, יצא, ואי משום תוספת לסעודה לא יצא, וכן עשיר השולח מתנה מועטת, דאם הטעם משום תוספת לסעודה יצא, ואי משום ריעות לא יצא, או כששולח לעשיר מתנה מועטת, דמטעם סעודה לא יצא, ואי משום ריעות יצא. וכן בן עיר ששלח ב"י לבן כרך או בן כרך ששולח בט"ו לבן עיר, דמטעם ריעות איכא, ומטעם סעודה ליכא.

והקשה הכתב סופר (או"ח סי' קמ"א) דלדברי התרומת הדשן שהטעם הוא כתוספת לסעודת פורים, קשה למה דווקא בפורים תקנו משלוח מנות, הרי בכל י"ט חייבים בסעודה, דבשלמא אם הטעם משום ריעות, ניחא, דפורים הוא דוגמא לכל המציאות של עם ישראל בכל שנות הגלות שהם כבכשה בין ע' זאבים וראש כל צרים עמלק, ובכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו וד' מצילנו, וכמו שדרשו חז"ל (אסתר רבה פתיחתא ד') על הפסוק (ויקרא כ"ו, מ"ד) 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי איתם כי אני ה' אלוהיהם', לא מאסתים - בבבל, ולא געלתים - במדי, לכלותם - ביון, להפר בריתי איתם - במלכות הרשעה, כי אני ה' אלוהיהם - לעתיד לבא. נמצא שעד לעתיד לבא נמצא עם ישראל בצרות, ומטבע הדברים כשנמצאים בצרה, האחים לצרה מתאחדים, ומצות משלוח מנות באה לחזק קשר זה גם בעת שמחה, ולומר - גורל אחד לכולנו, עם אחד אנחנו, ויחד אנו עוברים את כל גלי ההיסוריה. אבל אם הטעם הוא משום תוספת לסעודת פורים, מדע תקנו חז"ל תוספת זו דוקא בפורים יותר מכל שאר החגים.

ונראה לבאר, דהנה בגמ' (ביצה טו:) יש מחלוקת תנאים, בכל יו"ט אי חציו לד' וחציו לכם, או דכולו או לד' או לכם. ובגמ' (פסחים סח:) אמרו דהכל מודים בעצרת דבעינן לכם, מאי טעמא, יום שניתנה בו תורה, ע"ש. וצריך עיון דאדרבה מטעם זה שניתנה בו תורה צריך להיות כולו לה', וילמדו תורה כל היום.

ונראה, דהנה הכתוב אומר (שמות כ"ד, י"א) 'ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו, ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו', ואפשר לבאר דהנה בגמ' (שבת פח.) דרשו מקרא (שמות י"ט, י"ז) 'ויתיצבו בתחתית ההר', מלמד שכפה הקב"ה עליהם ההר כגיגית, ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואם לאו, שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב, מכאן מודעה רבה לאורייתא. ואמר רבא אעפ"כ הדור קיבלוה בימי אחשורוש, דכתיב (אסתר ט', כ"ז) 'קיימו וקבלו היהודים', קיימו מה שקבלו כבר.

ומבואר דכלל ישראל קיבלו את התורה בסיני מתוך כפיה, ולכן אינם שמחים, אבל האצילים קבלו בשמחה, ולא שלח ידו לכפותם, ולכן אכלו ושתו. ולכן בעצרת בעינן לכם כדי להראות את השמחה בקבלת תורה. ובפורים, דהדור קבלוה ונתבטלה המודעה רבה לאורייתא, לכן שמחים ומשתכרים בפורים להראות שקבלו עליהם את התורה בשמחה ובטוב לבב. ולפי"ז מובן הענין של משלוח מנות, דאדם השותה ואוכל, יתכן שעושה כן להשכיח צרתו, כמו שאמר שלמה המלך ע"ה (משלי ל"א, ו') 'תנו שכר לאובד ויין למרי נפש', ואולי אינו שמח בקבלת התורה. אבל כששולח תוספת לסעודת פורים, מראה השמחה שיש לו, עד שרוצה שגם חבירו ישמח בשמחתו כי קבל תורה מחדש. וע"ז אמר הפסוק (אסתר ט', כ"ח) 'וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים' - ימי משתה ושמחה, 'וזכרם' - זכרון קבלת התורה מחדש - 'לא יסוף מזרעם'.

(נתיב התורה ח"ב).

מאודי האומה

הגה"צ רבי חיים סינוואני זצוק"ל, נלב"ע כ"ז אדר תשל"ט

חכם מארי חיים סינוואני זצוק"ל נולד לאביו מארי יחיא זצוק"ל בשנת תרנ"ח בעיירה סינוואן שבתימן.

עוד מינקותו ניכר היה שעדיו לגדולות, וככל שחלפו השנים הלכה התמדתו והפכה לשם דבר. למד תורה מפי רבותיו מארי שלמה טביב ומארי דוד יעיש חדאד, והעידו עליו כולם כי הוא כבור סוד שאינו מאבד טיפה.

בנצלו כל רגע פנוי ללימוד התורה בהתמדה נוראה, שלט בכל ש"ס בבלי וארבעת חלקי השולחן ערוך עד תום, עוד בטרם ניכרה בו חתימת זקן. ידיעותיו העצומות לצד למדנותו הובילו תלמידי חכמים מבוגרים ממנו לדון עמו על שאלות וקושיות בלימודם. בגיל שבע עשרה הוסמך לרבנות, ומעט לאחר מכן החל לשלב גם לימוד קבלה מפי רבו המובהק מארי יעיש מוסא קורין מ'כפר המקובלים' מועציירה.

כעבור שנה נשא אישה, והחל לקבל הצעות אלכן כרב במקומות רבים. אך לכל ההצעות הוא סרב בטענה כי טרם השלים את חוק לימודיו כפי רצונו, ואינו פנוי למשרה שכזו. רק בהגיעו לגיל עשרים ושלוש לאחר שנסתלקו רבותיו לשמי רום, הסכים לקבל על עצמו משרת רבנות, והחל לשמש כאב בית הדין ורבה של סינואן וסביבותיה. במסגרת זו, היה סובב ומפקח על בתי הדין ועל השוחטים בכל העיירות, וכן חיבר פיוטים ונשא דרשות לעורר ולקרב לב ישראל לאביהם שבשמיים.

בשנת תש"א לאחר בצורת קשה שפקדה את תימן, החל את מסעו הארוך ורב התלאות במדבריות תימן, בליווי משפחתו ומספר משפחות נוספות, במגמה לעלות לארץ ישראל, אך סבב במדבר במשך כמה שנים עד שהגיעו למחנה הפליטים חאשד, שהוקם ליד העיר עדן רק בשנת תש"ו. גם במשך כל אותן שנים קשות, היה מנצל כל רגע פנוי ללימוד תורה, וחינוך הילדים לשליטה מלאה בכל פסוקי התורה, כמיטב מסורת תימן. במחנה חאשד שימש כנציג יהודי מחוז שרעב, ואף שימש בקודש כחבר בית הדין יחד עם מארי סאלם יעקב מנחם ומארי יחיא אברהם.

המחנה נוהל ע"י פעילים ציונים חילוניים שנשלחו מהארץ, וכבר אז החלו במעשיהם הנואלים ומגמתם הנוראה לקלקל את הנוער ולעקור ממנו תורה ומצוות. כעבור כשנתיים כשמעשיהם חצו כל גבול - פרץ מרד חריף על ידי רבני העדה, כנגד גסות רוחם וקשיות ליבם של מנהלי המחנה. הנצ'גים הציונים לא היסכו, ומסרו את רבי חיים יחד עם רבנים נוספים לידי הבריטים ששפטום וסלקום מן המחנה.

כעבור שנה זכה רבי חיים לעלות לארץ הקודש והתיישב ביהוד. הוא סירב לקבל על עצמו כל משרת רבנות, מהטעם שהרבנים כפופים תחת הממשלה הציונית ומשרתם אינה עצמאית, אך רבים הכירוהו כרב האזורי ורב העיר. במשך כל שנותיו, אף בשנים שכיהן במשרת רבנות - נהג תמיד בצניעות ופשטות וברח מן הכבוד והשררה, ומעטים ידעו על רום גדולתו האמיתית, ויש שמנו אותו כאחד מל"ו צדיקים נסתרים שבדור.

בשנת תשי"ט מתה עליו אשתו, אז החל להסתגר בד' אמותיו ועסק אך ורק בתורה במשך כל שעות היממה בקדושה ובטהרה שאין כדוגמתן. עד סוף ימיו נהג כן, ונפגש רק עם תלמידיו, ועם אנשים שהיו זקוקים לישועה באופן נואש. תורתו וקדושתו עמדו לו, וברכותיו נשאו פרי והושיעו אנשים באופן פלאי ממש עד שנודע שמו למרחקים כבעל ישועות.

רבי חיים כתב חיבורים רבים בכתב ידו, חלקם ראו אור עולם על ידי נכדו בהם; 'מקום מקדש', 'עטרת תפארת', 'עטרות חיים', 'תורת חכם' ו'זוהר הרקיע', ומרביתם נותרו עדיין בכתב יד.

נלב"ע ביום כ"ז אדר תשל"ט, ונטמן בבית העלמין בעירו יהוד. ת.נ.צ.ב.ה.

מסודת אבותינו

הגאון רבי רחמים זיאת קצין שליט"א, משגיח דישיבת "אהל יוסף" ומח"ס "עדוך לכל"

מנהג ישראל להדעיש ולמחות בעת שמזכירים המן או סבו עמלק

שאלה:

מה מקור וטעם המנהג שבעת שמזכירים שמו של המן או שם סבו עמלק, העם רוקעים ברגליהם ומחתים בכפיהם וכיוצא, לקיים מה שנאמר 'ותגעש ותרעש הארץ'?

תשובה:

היה נראה שמנהג זה שורשו מעיין גובע התפרצות של בעלי מזג חם, אשר ברוב כעסם ורוגזם על אלו הנזכרים, מבקשים להשתתף במחייתם על כל פנים בסנדלים וברעשנים. אך המתחקה אחר מקור המנהג יראה כי יסודתו בשנים קדמוניות, וכבר הובא בראשונים בצורות ובאופנים שונים.

ראש הראשונים שהזכיר את המנהג, הלא הוא הראב"ן הירחי בספר המנהיג (הל' מגילה עמ' רמ"ב), אלא שכתב זאת בתור מנהג תינוקות וז"ל: ועל כן מנהג התינוקות בצרפת ופרובינציא לקחת חלוקי הנחל ולכתוב עליהם המן, ומקישין זו על זו כשהקורא מזכיר המן ורשעו, ושם רשעים ירקב עכ"ל.

ובאבודרהם (תפל' פורים ד"ה וכתב) הביא דברי הראב"ן והוסיף עליהם את מנהג הבחורים וז"ל: וכתב הערוך מנהג בבל ועילם, כל הבחורים עושים צורה בדמות המן קודם פורים, ותולין אותה על גגותיהם כמה ימים, ובימי הפורים עושים מדורה ותולין אותה הצורה לתוכה, ועומדים סביבה ומזמרים... עכ"ל.

ובשבלי הלקט (ענין פורים סימן ר') הביא מנהג קדמון בשם רש"י וז"ל: מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל, שיש מקומות שאומרים אחר הברכה פיוט נאה כגון אשר הביא, ואומר ברוך מרדכי ברוכה אסתר ארור המן ארורה זרש, ומכין ברגליהן או אבן על אבן ומשברין קדירות כשמעם שבר המן וזרש, ולאחר זה עומדין הצבור ומשבחין לבורא אשר הציל את עמו ישראל עכ"ל.

גם מרן בבית יוסף (סי' תר"צ) הביא את המנהג בהטעמה יותר וז"ל: כתב בארחות חיים (הל' מגילה אות מא) כשמזכיר הקורא שם המן ובניו, מנקשין התינוקות באבנים או בלוחות עץ שבידם וכתוב בהם שם המן ובניו, ועל ידי הניקוש הם נמחקים. ולמנהג הזה יש שורש בהגדה, דאמרינן כי מחה אמחה את זכר עמלק (שמות י"ז, י"ד) אפילו מעל העצים ומעל האבנים, לכן אין להלעיג על המנהגים כי לא לחנם נקבעו. והמנהג הזה נהוגים בצרפת ובפרובינציא, ונותנים טעם ע"ש ושם רשעים ירקב (משלי י', ז') עכ"ל: והרמ"א בשו"ע (שם) הוסיף על דברי הב"י כי מזה נשתרבב המנהג שמכים המן בשקורים המגילה בבהכ"נ.

והנה מנהג זה אם הוא מנהג גדולים או רק קטנים ועד כמה יש לקיימו, מצאנו יקר סהדותא של גדול הלא הוא היעב"ץ בסידורו (חלק שני שערי שמים דיני המגילה ז' י"ד) שכתב וז"ל: והשגחתי על אבי מורי הגאון (התכם צבי) זצ"ל, שהיה מכה ורוקע ברגלו וטופח בסנדלו כשהגיע לזכור המן עכ"ל.

וכתבו הפוסקים והביאם הכף החיים (שם ק"ח) וז"ל: וסימן לדבר וה"ה א"ם ב"ן הכות הרשע סופי תיבות המן... ועוד הוסיף וז"ל: טעם שמכים המן בקריאת המגילה, מרגלא בפומייהו דאינשי, דדמן לוקה במכות הללו בכל שנה ושנה בגהינם. רוח חיים (תרצ"ו ט') עכ"ל.

עוד מנהג מופלא מרבותינו הבאנו בס"ד בספרנו 'ערוך לכל מועדים' (פורים ב' י"ב) וז"ל שם: מנהג יפה לכתוב על קלף או על נייר עמלק ושם המן, ולמחותם. וקודם שימחם, ידרוס ויכה עליהם בסנדלו, ולא ימחם ברוק שבפיו, אלא במים מזוהמים. ואם יש שכר לפניו, ימחם בשכר, וסימן לדבר "תנו שכר לאובד" (משלי ל"א ו'). אבל לא יכתבם בכתב אשורית, כדי לא לזלזל באותיות הקודש. (בא"ח תצוה כ', כה"ח תרצ"ה ב"ה).

והגאון החבי"ף בספרו מועד לכל חי (סימן ל"א אור צא) הוסיף טעם כעיקר למנהג ההכאות וז"ל: כדי שישמעו עמים ירגזון בכל דור ודור, שלא יקומו על ישראל, לכך כותבין שם המן על הפטיש ומכין... ובעת דמכין ישתוק השליח ציבור, כדי שלא יפסידו השומעים... ועמקן ברכה כתב, דגוערין במי שמכה שלא במפלתו, יעוין שם.

ובמשנה ברורה (תר"צ ס"ק נ"ט) נראה דלא ניחא ליה מההכאות שכתב הנ"ל: מהרי"ל לא היה חושש להכות המן. והגאון יעב"ץ כותב על אביו הח"צ שהיה מכה ורוקע ברגלו וטופח בסנדלו כשהגיע לזכור המן עכ"ל.

שמבלבלין הרבה עכ"ל.

נמצא שיש כר נרחב למנהג הקדמון של המחיה בשלל צורותיה. אך מאידך אם עושה זאת בעת קריאת המגילה ומבלבל את השומעים עד שלא יצאו ידי חובה, הנה זה עושה הטפל עיקר והעיקר טפל ויצא שכרו בהפסדו.

אשר על כן למען הסדר הטוב, הבאנו בס"ד בספרנו 'ערוך לכל' (שם ג' ט"ז) את שביל הזהב והמנהג העדיף יותר וז"ל שם: כשמכים הקהל באמירת המן, על השליח צבור לשתוק ולהמתין עד שיסיימו את הכאתם. ועכ"פ אין לציבור להאריך בהכאות, ולפי שלכתחילה אין להפסיק בשעת הקריאה אלא כדי נשימה, שהרי צריך לקרותה כאיגרת הנקראת בלי הפסק. ויש קהילות שנהגו מנהג טוב, שהצבור מכה ב' פעמים בלבד, בהמן ראשון שבפסוק "אחר הדברים האלה", ובהמן אחרון שבפסוק "כי המן בן המדתא האגגי" ותשקוט הארץ. וכן היה מנהג רבינו יוסף חיים זלה"ה. (בא"ח תצוה י', משנ"ב תר"צ ס"ק נ"ב, כה"ח תר"ח אור צ' ק"ט ק"י).

וצור ישראל, יוסיף שנית לגאול ישראל, ויראנו בקרוב פלאות וגם נוראות, ונודה לו בכל תהילות בקץ הפלאות, אמן.

פניני דיומא

הגאון הגדול רבי מאיר אמסלם שליט"א, אב"ד "פחד יצחק" וד"ב "נר יוסף"

◆ בפרשת זכור גם נשים חייבות היום, ומחיית עמלק היא לאו דווקא במלחמה אלא בכל גוונ, עיין מנ"ח (מצוה תר"ד) ובשדי חמד שהאריך בזה, ועוד שאינה מצוות עשה שהזמן גרמן.

◆ אין להוציא ס"ת לקריאה לנשים, היות וקיי"ל נשים לאו שמיה קהל, אלא ישמעו במניין של ביה"כ, ואם נאנסו יש להניח הס"ת בתוך ארון הקודש, ושם לקרוא לנשים פרשת זכור בלי ברכה.

◆ יש לכוון לכתחילה לקיים מצוות לא תעשה דלא תשכח, כי יש צד לומר שלאו זה הוא בגדר קום ועשה, שאם לא קרא מימיו פרשת זכור ולא זכר לעולם ממעשה עמלק הרי הוא עובר על לא תשכח, עיין מקראי קודש (ענייני פורים סי' ב').

◆ יל"ע האם מוקף יכול לקרוא מגילה במוקפים ב"ד אחר פלג המנחה. והנה זה תלוי בחקירה האם ע"י תפילת ערבית עושה את היום הזה ליום מחר או לא, כגון בחתן שמתפלל ערבית בפלג המנחה לפני החופה והחופה ג"כ בערכת לפני השקיעה, דנפק"מ איזה תאריך לכתוב בכתובה. וכן בא' שהתפלל ערבית בפלג המנחה ומת לו מת וקברו אותו לפני השקיעה, האם עד השקיעה נעשה ליום א' של האבלות ובלילה הוא לו יום השני, או שנאמר שעשה את היום הזה ליום מחר, ונפק"מ אם למחרת מניח תפילין שנחשב ליום השני או לא, וכן נפק"מ מתי מסיים את שבעת ימי האבלות. ומאחר שיש מחלוקת גדולה בפוסקים מפאת קוצר הירעיה קשה להכניס את כלל הידיעות הנשלחות, אך נעשים מאמצים להביאן לכה"פ בקיצור.

נציין כי מערכת הלוח פתוחה לשמיעת רעיונות, הארות והערות, ומי שחפץ לשתפנו בדעתו נשמח שישלח מייל לכתובת: a0799444971@gmail.com

קהילות הקודש

המהפכה בעיצומה: תוך כחצי שנה - חמישה בתי מדרש חדשים בירושלים

מה גדולה השמחה לראות כיצד נענים אברכים רבים מהאריות שבחבורה, ובמאמצים רבים והשתדלות גדולה פועלים להקים מקומות של תורה ויראה, בתי מדרשות לתורה ולתפילה, בכל רחבי העיר.

צמיחה זו החלה מתוך מציאות קשה ביותר, בה מניינים ששמטו עשרות ומאות אברכים נאלצו להתנהל בתת תנאים, במחסנים פרטיים, בחניות של בניינים וכדומה, וחרף הצורך העז - במשך שנים רבות לא נמצא כל פתרון באופק, ואף נציג ציבור לא ניאות לסייע. מתוך מציאות עגומה זו, החלה פריחה מדהימה בסיוע נציגי ש"ס בעירייה ובכנסת.

לוח הקהילות יוצא בסיקור מצולם אחר התופעה המשמחת והמרתקת, המלמדת כי מעשים שנעשים לשם שמיים ובנקיות, זוכים לסייעתא דשמיא מאין כמותה.

בבית וגן לאחר שני ניסיונות שנכשלו בעקבות הפרעות מצד אנשים שעינם צרה בהצלחתם של בני התורה, זכתה קהילת "חניכי הישיבות" למבנה רחב ומופאר בכיכר גבעת האנטנה בגבול שבין בית וגן לקרית יובל.

בקהילת "בני הישיבות" - מעלות דפנה, אחר תהליך ארוך וסבוך מול חסידות מסוימת, הוטא אישור לבניית פנלית על פני 200 מ"ר ברח' שמעון הצדיק 23. זאת בהמשך לאהל ענק שהוצב קודם לכן במקום ע"י העירייה לצורך מתן מענה זמני.

ברמות א' אחר מערכה ארוכה שפרטיה התפרסמו בציבור זה מכבר, נבנה ברח' יעקב אלעזר 1 בית מדרש מפואר ביותר כיאה לבית ה', הכולל קומת גלריה לעזר"נ, חדרי שיעורים, אוצה"ס וחצר רחבת ידיים.

רמות ג' התחדשה אף היא בבית מדרש חדש, ע"י קהילת "בני תורה" בסוף רח' גרינברג.

בנווה יעקב סיימו לאחרונה בקהילת "בני תורה" ברח' כף החיים, את השיפוץ הפנימי לבית המדרש הזמני שנבנה.

מקומות אלו שוקקים חיים בכל ימות השבוע בתורה ובתפילה, ומכל אחד מהם נהנים מאות אנשים מתושבי האזור, וראשם עמלי התורה השוכנים בהם קבע.

אלפי אברכי קהילות האיגוד מוסרים את תודתם לשליחי הציבור שסייעו, ה"ה ר' **מיכאל מלכיאלי**, ר' **צביקה כהן**, ר' **חיים כהן**, ר' **אברהם בצלאל**, ר' **צביקה אסולין**, ר' **רוני דהן**, ר' **אריאל גולן**, ר' **יוני משריקי**, וכל אשר עמם במלאכת הקודש, והעומד על גבם ר' **אריה דרעי** המכיר בחשיבות הגדולה של פעילויות האיגוד, ומשתדל עבורן במאמצים גדולים ומרובים בכל מקום שנדרש.

קודת רוח מרובה מטיזם 'לוח הקהילות'

לוח "הקהילות" שהחל לצאת בחודש טבת האחרון, זוכה בס"ד לשבחים רבים ולתגובות חיוביות ביותר מחברי הקהילות בפרט, ובציבור בני התורה בירושלים בכלל.

הלוח נתלה בכל בתי המדרש של האיגוד, בישיבות גדולות, בכוללים ועוד - וזוכה לחשיפה נרחבת של אלפי איש. רבנים ואברכים רבים שפגשו בלוח שבחו הן את עצם הרעיון, הן את התכנים המרתקים המשקפים את המהפכה הגדולה המתרחשת ברחבי העיר והן את רמת ההגשה המפוארת והמושקעת.

מפאת קוצר הירעיה קשה להכניס את כלל הידיעות הנשלחות, אך נעשים מאמצים להביאן לכה"פ בקיצור.

נציין כי מערכת הלוח פתוחה לשמיעת רעיונות, הארות והערות, ומי שחפץ לשתפנו בדעתו נשמח שישלח מייל לכתובת: a0799444971@gmail.com

קובץ 'בהתאסף' מתחדש בתוכן ובעיצוב משודרגים

מזה מספר שנים רואה אור הקובץ הנפלא "בהתאסף" וכבר פקיע שמיה כקובץ תורני איכותי, המלא וגדוש בתורת רבותינו זצוק"ל ובדלחט"א, וכן בד"ת מת"ח חשובים אברכי קהילות ה'איגוד'. בכל מקום בו מונח הקובץ הוא מעורר עניין רב, וניתן לראות כי עד מהרה הוא הופך לבלה ומהוה, ע"י ריבוי הקריאה והעיון בו.

כעת לקראת הוצאת הגיליון הקרוב לקראת חג הפסח הבעל"ט עובר הקובץ שדרוג והתחדשות משמעותית.

בקובץ המחודש נערך מחדש סדר המדורים וגודלם, נוספו מדורים ותכנים חדשים ומרתקים ועוד. לצד זאת, עבר הקובץ גם שדרוג משמעותי מבחינה גרפית, בעיצוב מפואר ומחודש בבחי' יין ישן בכלי חדש, כיאה לכבודה של תורה.

הקובץ יצא החל מעתה אי"ה בכריכת דבק ובציפוי למינציה, לתוספת הוד והדר וכן כדי לחזק ולהתאים את הקובץ לשימוש רב.

אברכים ועמלי תורה החפצים לשלוח ד"ת לקובץ הבא, מוזמנים לשלוח לכתובת המייל של מערכת בהתאסף המופיעה במודעה נפרדת בגיליון זה.

כחלק משדרוג קובץ 'בהתאסף' ומצאת לוח 'הקהילות' לאור, נרכשה מערכת דיוור אלקטרוני משוכללת, שתאפשר משלוח ישיר לכלל חברי האיגוד המשתמשים בדוא"ל. המערכת תשמש לשליחת לוח הקהילות מדי חודש, קובץ בהתאסף קובץ דיגיטלי לכשיצא, הטבות ומבצעים מיוחדים לחברי האיגוד, וכן עדכונים והודעות חשובות מעת לעת. המעוניינים להצטרף לרשימת התפוצה יכולים לשלוח בקשה לכתובת המייל: a0799444971@gmail.com

התרחבות בפעילות החסד בקרב הקהילות

בימים אלו שוקדים על הקמת גמ"ח הלוואות כספים גדול, שיתן מענה נרחב לחברי קהילות האיגוד. המיזם עודנו בהקמה, אך החפצים לסייע לעמלי תורה יכולים כבר כעת להפקיד סכומי כסף בקופת הגמ"ח. עדכונים על פעילות הגמ"ח יצאו אי"ה בחודשים הקרובים.

לצד זאת, עמלים בהנהלת האיגוד להשיג תלושים ושוברי הנחה במגוון חנויות לקראת ימי בין הזמנים ניסן, וגם על כך תבוא הודעה נפרדת.

כל זה בנוסף לפעילות החסד העצומה המנוהלת באופן תדיר ע"י איגוד עמלי התורה, ובה משתדלים גבאי הקהילות להשיג סיוע בדרכים רבות, במכירות מוזלות, בחלוקות, מלגות לקראת החגים ועוד.

בקהילות שבשכונות רמות, בית וגן וגוונה יעקב, נערכו לאחרונה חלוקות של מוצרי יסוד, וכן מכירות מוזלות של מוצרי חלב, לחם וכיו"ב. כמו"כ לקראת ט"ו בשבט נערכה גם חלוקת פירות יבשים ועוד למשפחות האברכים בחלק מן הקהילות.

קהילות נוספות המעוניינות להצטרף למעגל החסד, ניתן לפנות למייל המערכת.

מודרנו הגאון הגדול רבי שלמה זעפרני שליט"א במסע חיזוק בקהילות הגולה

מסע חיזוק ברחבי הגולה, נערך על ידי **מורנו הגאון הגדול רבי שלמה זעפרני שליט"א**, נשיא איגוד עמלי התורה ואב"ד ור"כ כתר תורה. למסע התלווה ראש מוסדות אור חדש הרה"ג **רבי שמעון ישראל** שליט"א.

המסע החל עם חניית ביניים בפריז ולאחריה טיסה רציפה עד לסאן פאולו שבברזיל, שם התפלל מורנו הרב שליט"א תפילת שחרית, כשלאחריה פנה למקום האירוח, בבית **ר' יעקב חלק** - בנו של אחד מיקירי וחשובי הקהילה רודף צדקה וחסד, **רבי יוסף חלק** הי"ו.

מורנו הרב שליט"א נשא דברי חיזוק והתעוררות בקהילת מקור חיים בראשות **הג"ר חיים דישי** שליט"א, ובקהילת "בית יעקב ספרא" בראשות הרבנים הגאונים רבי **אפרים לניאדו** ורבי **אברהם הכהן** שליט"א. כמו"כ במהלך שהותו נתבקש למסור שיעורים ושיחות חיזוק במקומות תורה רבים.

לאחר מכן המשיך המסע למקסיקו, שם סבב מורנו הרב שליט"א בקהילות יהודי הגולה ונשא דברים חוצבי להבות, כאשר שמחה וחרדת קודש הורגשו בכל הקהילות לרגל בואו. בני קהילות הגולה ציינו את הרושם העז שהותירו הדברים על כלל השומעים, וסייעו בקירוב הלבבות לתורה ויראת ה'.

קדמו למסע זה ביקורים מיוחדים של מורנו הרב שליט"א במקומות תורה בא"י.

לבקשת ראש הישיבה הגאון רבי יהודה כהן שליט"א, הגיע מורנו הרב שליט"א למסירת דברי חיזוק בישיבת "יקירי ירושלים". עם בואו בפתח הישיבה התמלא בית המדרש כולו מפה לפה בבני הישיבה ורבניה, ואברכים רבים שהתקבצו מהאזור לשמע הבשורה.

מורנו הרב שליט"א נשא מדברותיו בדברים חוצבי להבות, כשבראשית דבריו פתח והזכיר את ידידותו רבת השנים עם הגאון ראש הישיבה שליט"א בהיותם תלמידיו של מרן ה'אור לציון' זצוק"ל, תוך הזכרת שנים קדמוניות בימי ראשיתה של הישיבה, אשר החלה בבחינת 'והיה ראשיתך מצער' וזכו ב"ה ל'אחריתך ישגה מאוד', והוסיף לשבח ולפאר את הישיבה אשר זכתה להאיר פני המזרח. עוד הוסיף וציין את התפעלותו מרמת העיון והלמדנות בישיבה, ומהיקף ידיעות הבחורים בעיון ובבקיאות, כאשר רבים מבני הישיבה שמו להם למטרה לקנות שליטה בכל חלקי המסכת הנלמדת מבלי להתפשר על רמת ההבנה והעיון.

דברי מורנו הרב שליט"א יובאו אי"ה במלואם בקובץ בהתאסף הקרוב.

ביקור נוסף נערך לפני תקופה בקהילת "בני תורה" בפסגת זאב, במעמד פתיחת כולל ערב לעשרות מאברכי הקהילה, שם קרא להמשך תנופת העשייה והצמיחה התורנית הגדולה, כפי שסוקר בלוח הקהילות הקודם. וכעת ב"ה זכינו לראות כי דברי מורנו הרב שליט"א חלחלו עמוק בלבות השומעים, והניעו את הציבור להמשך תנופת עשייה, אשר הובילה לבניית חדר נוסף סמוך לביהמ"ד, שישמש כמקום נוסף ללימוד ולתפילה, וכן לעזר"נ בשבתות, לקידושים ולאירועים מיוחדים בעתיד אי"ה.

ביקור מורנו הרב שליט"א בקהילת בני הישיבות פסגת זאב

◆ קהילת בני התורה ◆
הששה עשר 17, פסגת זאב

◆ חניכי הישיבות ◆
גבעת האנטנה, בית וגן - קרית יובל

◆ התאחדות בני הישיב